

Překvapení paní Ráchel Lyndeové

Paní Ráchel Lyndeová bydlela zrovna v místě, kde se v Avonlea svažuje hlavní silnice do úvozu lemovaného olšemi a převislými vrbami, který protíná potůček pramenící daleko v lesích kolem místa, co bydlí Cuthbertovi. Prý je to tam na horním toku nezkrotná bystřina, klikatá a řítící se střemhlav jako o závod, plná temných tůní a vodopádů. U úvozu u Lyndeových to však byl klidný spořádaný potůček, protože ani potok by si nedovolil minout dům paní Ráchel Lyndeové bez patřičného respektu k dobrým mravům. Jako by věděl, že paní Ráchel právě sedí u okna a bedlivě sleduje všechno, co se venku šustne, potoky počínaje a dětmi konče, a že zjistí-li nějakou nepatřičnost, nebude mít klid, dokud tomu nepřijde dokonale na kloub.

V Avonlea i jinde je spousta lidí, kteří se starají o to, co dělají jejich sousedé, místo aby si hleděli svého. Paní Ráchel Lyndeová byla však jednou z těch, kteří hravě zvládnou obojí. Byla to vynikající hospodyně, dovedla spoustu věcí a práce jí šla od ruky. Vedla kroužek ručních prací, pomáhala v nedělní škole, byla nejsilnější oporou místního dobročinného spolku a pravou rukou zahraničních misí. Přesto však paní Ráchel ještě stihla hodiny vysedávat u kuchyňského okna s pletením. Pletla příkrývky a upletla jich prý už šestnáct, jak se s obdivem tradovalo mezi avonleaskými hospodyněmi. A přitom pozorovala bystrým okem každé hnutí na hlavní silnici, vedoucí úvozem a klikatící se po červeném kopci na protější straně. Protože Avonlea leží na malém trojúhelníkovém poloostrovku vyčnívajícím do zálivu svatého Vavřince, a ze dvou stran ho obklopuje voda, musí každý

jeho návštěvník projet po této silnici před skrytým, avšak vševídnoucím bystrozrakem paní Ráchel.

A takhle tu paní Ráchel seděla i jednoho červnového odpoledne. Do okna zářily teplé, jasné sluneční paprsky. Sad na svahu před domem byl právě v květu, celý růžovo-bílý jako nevěsta, a bzučel myriádami včel. Thomas Lynde, klidný a mírný muž, kterému v Avonlea neřekli jinak než „muž Ráchel Lyndeové“, sel na políčku za stodolou tuřín. Totéž měl dělat i Matouš Cuthbert na velkém červeném poli u potoka dole u Zeleného domu. Paní Ráchel o tom věděla, protože slyšela, jak říkal včera večer v obchodě u Williama J. Blaira v Carmody Petru Morrisonovi, že chce dnes odpoledne zasít tuřín. Petr se ho na to samozřejmě nejdřív zeptal, protože Matouš, jak je o něm všeobecně známo, sám od sebe nikdy nic neřekne.

Jenže Matouš Cuthbert si v půl čtvrté odpoledne tohoto rušného dne klidně jede dolů úvozem a pak dál nahoru na protější kopec. Na sobě má navíc bílý límeček a sváteční oblek, což bylo neklamnou známkou toho, že jede pryč z Avonlea. Do bryčky zapřáhl kaštanovou kobyly, a to prozrazovalo, že jede daleko. Kam jen může Matouš Cuthbert jet a co tam bude dělat?

Kdyby to byl kdokoliv jiný z Avonlea, paní Ráchel by si hbitě dala do souvislosti to a ono a prostou úvahou by došla k odpovědi na obě otázky. Matouš ovšem jezdil z Avonlea jen vzácně, musí to tedy být něco mimořádného a naléhavého. Byl to velmi plachý a ostýchavý člověk a mezi cizí lidi a vůbec na veřejnost, kde by se měl nějak projevít, chodil jen s největší nevolí. Matouš v bílém límečku a s bryčkou, to tedy nebylo hned tak k vidění. Paní Ráchel přemýšlela a hloubala, ale nemohla na nic přijít, a tak měla docela po náladě.

„Odpoledne se po čaji zastavím u Marilly v Zeleném domě a zjistím, co a jak,“ rozhodla se tedy nakonec ona vážená dáma. „V tuhle roční dobu Matouš do města obvykle nejedí a na návštěvy *nikdy* nechodí; a kdyby mu došlo tuřínové semeno, nebral by si na to sváteční šaty a bryčku; pro doktora nejel, to by víc pospíchal. Tudíž se muselo od včerejšího večera něco stát. To by mě skutečně zajímalo, co to bylo. To mi tedy skutečně nedá spát, dokud nezjistím, co dnes vyhnalo Matouše Cuthberta z Avonlea.“

Po čaji se tedy paní Ráchel vydala ven. Neměla to daleko. Prostorný dům obklopený sadem, kde bydleli Cuthbertovi, stál na kopci sotva čtvrt míle od úvozu. Po příjezdové cestě se to ale zdálo ještě mnohem dál. Matoušův otec, po němž Matouš zdědil svou uzavřenost a ostýchavost, postavil dům co nejdál od lidí, ale zase ne až v lese. Zelený dům vystavěl až na samém konci svého pozemku a tam dům stojí dodnes, takže ho z hlavní silnice, podél níž se k sobě přátelsky tisknou všechny ostatní avonleaské domy, skoro není vidět. Pro paní Ráchel Lyndeovou to zkrátka bydlení nebylo.

„To je pouhé *přebývání*, ale bydlení ne,“ říkala si, zatímco se ubírala hluboce vyježděnou travnatou cestou, lemovanou keři šípkových růží. „Není divu, že Matouš i Marilla jsou tak trochu podivíni, když tady žijí takhle daleko od lidí, jako na samotě. Stromy nejsou zrovna nejlepší společnost, a že jich tam mají, i když bůhví, jak to vlastně všechno je. Ale stejně je lepší dívat se na lidi. Vypadá to, že jsou tu spokojení, oni si na to asi už zvykli. Člověk přivykne všemu, i oprátce, jak povídal tuhle ten Ir.“

S těmito myšlenkami došla paní Ráchel k zadnímu dvorku Zeleného domu. Byl velmi svěží, čistý a upravený, z jedné strany ohraničený rozložitými starými vrbami a z druhé upjatými topoly. Neležel tu nikde ani kamínek, ani stéblo. Kdyby tu ležely, paní Ráchel by si jich byla rozhodně všimla. Osobně se paní Ráchel domnívala, že Marilla Cuthbertová zametá dvůr stejně často jako dům. Dalo by se tu do slova jíst ze země.

Paní Ráchel rázně zaklepala na kuchyňské dveře a na vyzvání vstoupila. Kuchyň měl Zelený dům velmi útulnou – lépe řečeno byla by útulná, kdyby nebyla tak úzkostlivě čistá, že až budila dojem, že se tu ani nebydlí. Okna měla na západ a na východ. Západním oknem s výhledem na zadní dvůr sem dopadalo měkké červnové světlo; východní okno, z něhož se daly zahlédnout třešně v sadu nalevo, obsypané bílými květy, a uklánějící se štihlé břízy dole v úvozu u potoka, obrůstalo popínavé víno. Zde sedávala Marilla Cuthbertová – když si tedy vůbec sedla – protože neměla ke slunci důvěru. Připadalo jí příliš neposedné a přelétavé, jako by se vůbec nehodilo do světa, který se má brát vážně. A tak tu teď právě seděla s pletením a stůl byl prostřený k večeři.

Paní Ráchel, ještě než zavřela dveře, bedlivě přelétla zrakem všechno, co leželo na stole. Byly tu tři talíře, Marilla tedy musí čekat návštěvu, kterou Matouš přiveze na čaj. Prostřela ovšem obyčejný servis, ne sváteční, a na stole stála jen jablečná zavařenina a obyčejný koláč, takže to zase nemůže být nějaká vzácná návštěva. Ale co ten Matoušův bílý límeček a zapražena hnědka? Paní Ráchel se začínala

z těch záhad okolo toho klidného a nikdy nijak tajemného Zeleného domu točit hlava.

„Vítám vás, Ráchel,“ řekla Marilla pohotově. „To máme dnes hezký večer, že? Neposadíte se? Jak se u vás všichni máte?“

Mezi Marillou Cuthbertovou a paní Ráchel existovalo cosi, co by se snad z nedostatku jiného vhodného pojmenování dalo nazvat přátelstvím – i přes jejich odlišnost, nebo možná právě proto.

Marilla byla vysoká hubená žena ostrých hranatých rysů, nikde žádná křivka. V tmavých vlasech, vždycky pečlivě stočených do malého pevného uzlu, rázně probodnutého dvěma drátěnými jehlicemi, jí tu a tam prosvítala nějaká ta šedina. Působila dojmem přísné zkušené ženy a tou také byla. Měla však cosi kolem úst, co – kdyby to jen trochu víc poodhalila – prozrazovalo jistý smysl pro humor.

„Máme se všichni dobře,“ odpověděla paní Ráchel. „Ale o vás jsem dostala strach, když jsem dnes viděla Matouše, jak jede do města. Říkala jsem si, jestli nejede pro doktora.“

Marilla chápavě sevřela rty. Čekala, že se tu paní Ráchel objeví. Věděla, že až uvidí Matouše odjíždět tak nečekaně a ve svátečních šatech do města, bude to pro její zvědavost příliš těžká zkouška.

Překvapení Marilly Cuthbertové

Jakmile Matouš vzal za kliku, přiběhla mu Marilla naproti. Když však spatřila podivnou postavičku v tuhých nehezkých šatech, s dlouhými zrzavými copy a dychtivýma, zářícíma očima, oněměla úžasem.

„Matouši, kdo to je?“ vykřikla. „Kde je chlapec?“

„Žádný nepřijel,“ hlesl Matouš bezmocně. „Jen ona.“

Kývl směrem k děvčeti a uvědomil si, že se jí vlastně ani nezeptal, jak se jmenuje.

„Žádný nepřijel! *Musel* přece přijet!“ trvala na svém Marilla. „Řekli jsme přece jasně paní Spencerové, že chceme chlapce.“

„Ale paní Spencerová chlapce nepřivezla. Přivezla ji. Ptal jsem se přednosty. A já jsem ji tam nemohl nechat, ať je to omyl, nebo ne.“

„No, to je mi pěkné nadělení!“ lamentovala Marilla.

Děvče během jejich rozhovoru mlčelo, pouze přejíždělo pohledem z jednoho na druhého. Nadšený výraz jejích očí byl ten tam. Náhle jako by plně pochopila, o čem je řeč. Upustila omšelou brašnu, udělala krok dopředu a sepjala ruce.

„Vy mě nechcete!“ vykřikla. „Vy mě nechcete, protože nejsem kluk! To se dalo čekat! Nikdy mě nikdo nechtěl. Mělo mě napadnout, že je to příliš krásné, aby to mohla být pravda. Měla jsem si uvědomit, že mě nikdy nikdo nechce. Bože, co mám dělat? Asi budu brečet!“

A rozplakala se. Sedla si na židli, lokty položila na stůl, zabořila do nich obličej a začala usedavě plakat. Marilla s Matoušem si nad kamny vyměňovali nesouhlasné pohledy. Žádný z nich nevěděl, co udělat nebo říct. Nakonec se slova váhavě ujala Marilla.

„No tak, přece nebudeš plakat. Vždyť nemáš proč.“

„*Mám* proč!“ Děvče prudce zvedlo hlavu, a odhalilo tak uplakaný obličej a chvějící se rty. „*Vy* byste taky brečela, kdybyste byla sirotek, přijela někam, kde máte najít domov, a tam zjistila, že vás nechťejí, protože nejste kluk! Bože, tohle je ta největší *tragédie*, co mě kdy potkala!“

Na Marillině zachmuřené tváři problesklo cosi jako váhavý náznak úsměvu, poněkud křečovitý po dlouhém neužívání.

„No tak už neplač. Dnes večer tě ven nevyženeme. Stejně tady musíš zůstat, dokud se to nevyjasní. Jak se jmenuješ?“

Děvče na okamžik zaváhalo.

„Mohli byste mi, prosím, říkat Kordélie?“ zeptala se dychtivě.

„Říkat ti Kordélie! Tak se jmenuješ?“

„N-ne, nejmenuju, ale strašně ráda bych se tak jmenovala. Je to tak dokonale elegantní jméno.“

„Já ti ale vůbec nerozumím. Když nejsi Kordélie, jak se tedy jmenuješ?“

